

inspektionen för vård och omsorg

Avdelning mitt
Ana Cica Tiedermann
ana.cica.tiedermann@ivo.se

2014-04-29 Dnr 10.1-6038/2014 1(2)

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Inspektionen för vård och omsorgs remissvar avseende betänkandet Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet (SOU 2013:79)

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillstyrker utredningens förslag med nedan lämnade synpunkter.

Yrkesmässigt bedriven verksamhet

Lagen föreslås gälla för yrkesmässigt bedriven verksamhet. Personlig assistans bedrivs i allt från mycket små företag (en-två brukare) till rikstäckande bolag. I största delen av dessa verksamheter, oavsett storlek, är det vanligast att en personlig assistent arbetar endast hos en brukare. Det torde därför innebära samma svårigheter för den anställda personliga assistenten att skilja mellan arbetsgivarförhållandet och utförandet av assistansen oavsett om arbetsgivaren är ett bolag som har många kunder eller om det är den enskilde eller företrädare för denne.

Personlig assistans torde, även i de fall den bedrivs i egen regi, anses utgöra en yrkesmässig verksamhet. Arbetsgivare är den enskilde eller, beroende på den enskildes ålder och funktionsnedsättning, någon företrädare för denne såsom anhörig eller förvaltare. Båda varianterna anses bedrivas i egen regi. Verksamheterna bedrivs i form av t.ex. aktiebolag eller egen firma. Assistenterna är anställda och anställningen utgör deras försörjning. Med hänsyn härtill anser IVO att den koppling som görs mellan dessa verksamheter och familjehem, som inte får bedrivas yrkesmässigt, inte är helt klar.

Under de senaste åren har flera försäkringsbedrägerier vad gäller personlig assistans uppdagats. Utredningen föreslår att personliga assistenter som är anställda i verksamheter som bedrivs i egen regi ska undantas från den föreslagna meddelarfriheten. Med hänsyn till vikten av att allmänhetens förtroende för offentligt finansierade verksamheter inte

minskar anser IVO att det ändå bör övervägas om inte också dessa anställda borde omfattas av den föreslagna lagen. Det kan vara ett sätt att få insyn i hur den offentliga finansieringen används.

Offentligt finansierad verksamhet

Det ska enligt utredningen vara tillräckligt att en mycket liten andel av en enskild verksamhets finansiering kommer från det allmänna för att verksamheten ska omfattas av den föreslagna lagen.

Det händer att ett landsting remitterar en patient till en privat klinik för t.ex. en operation, varvid landstinget betalar för patientens vård och behandling. Kommer den privata klinikens personal att omfattas av den föreslagna meddelarfriheten även om kliniken mycket sällan tar emot patienter från landstingen?

Av utredningen framgår att även verksamheter som upphandlas av det allmänna får anses utgöra offentligt finansierad verksamhet. Innebär det att privat företagshälsovård som upphandlas av statliga myndigheter och kommuner för de anställda blir att anse som offentligt finansierad?

Hälso- och sjukvård

Utredningen föreslår att tillämpningsområdet för den nya lagen ska utgöras av bland annat hälso- och sjukvård såsom begreppet definieras i hälso- och sjukvårdslagen (1982:73). Det framgår inte helt tydligt varför denna definition valts framför den definition som finns av begreppet i Patientsäkerhetslagen (2010:659) och som är något vidare.

Beslut om detta remissvar har fattats av generaldirektören Gunilla Hult Backlund. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Ewa Sunneborn och chefsjuristen Anna Sundberg deltagit. Föredragande har varit avdelningsjuristen Ana Cica Tiedermann.

Inspektionen för vård och omsorg

Gunilla Hult Backlund

Ana Cica Tiedermann